
INHOUDSTAFEL

RANDNR.

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

TERMINOLOGIE

BERICHT AAN DE LEZER

Afbakening van het onderwerp 1231

HOOFDSTUK I. DE ALGEMENE UITVOERINGSREGELS

§ 1. Europeesrechtelijke, wettelijke en reglementaire bepalingen	1232
A. Europese richtlijnen	1233
B. De Wet van 17 juni 2016	1235
C. Het Koninklijk Besluit van 14 januari 2013	1237
§ 2. Algemene Bepalingen	1240
A. Definities en terminologie	1241
B. Toepassingsgebied	1243
C. Afwijkingen en onbillijke bedingen	
1. <i>Begrip</i>	1258
2. <i>Bepalingen waarvan niet kan worden afgeweken</i>	1259
3. <i>Bepalingen inzake de betaling- en verificatietermijnen</i>	1260
4. <i>Afwijkingen van de andere verplichte bepalingen</i>	1266
5. <i>Samenvattende tabel</i>	1271
6. <i>Rechtspraak</i>	1272
§ 3. Juridische aspecten	1276
A. Juridische aard van de algemene uitvoeringsregels	1277
B. Autonomie van de opdracht	1278
C. Vertrouwelijkheid	1280
D. Intellectuele rechten	1283

HOOFDSTUK II. FINANCIËLE GARANTIES

§ 1. Verzekeringen	1290
§ 2. Borgstelling	1296
A. Bedrag en aard van de borgtocht	1297
B. Wijze van borgstelling	1303
C. Bewijs van de borgstelling.	1307
D. Termijn om de borgtocht te stellen	1308
E. Verzuim van borgstelling.	1310
F. Rechten van de aanbesteder.	1312
G. Borgstelling door derden	1318
H. Overdracht van de borgtocht	1319
I. Vrijgave van de borgtocht.	1320

HOOFDSTUK III. DE UITVOERING- OF LEVERINGSTERMIJN

§ 1. Aanvangsdatum van de uitvoering- of leveringstermijn	
A. Opdrachten voor werken	1325
1. <i>Vaststellen van de aanvangsdatum</i>	1326
2. <i>Aanvangsdatum buiten de vastgestelde grenzen</i>	1333
B. Opdrachten voor leveringen	1335
C. Opdrachten voor diensten	1336
§ 2. Berekening en verlenging van de uitvoering- of leveringstermijn	
A. Opdrachten voor werken	1337
B. Opdrachten voor leveringen	1343
C. Opdrachten voor diensten	1345
D. Verlenging van de uitvoeringstermijn	1346
E. Oorzaken vertraging van de werken	1348
§ 3. Schorsing of onderbreking van de uitvoering- of leveringstermijn.	1355
A. Onderbrekingen van beperkte duur	1356
B. Onderbrekingen die een beperkte duur overschrijden	1360
1. <i>Recht op schadevergoeding</i>	1361
a. <i>Principe</i>	1361
b. <i>Bevel tot schorsing</i>	1363
c. <i>Duur van de schorsing</i>	1367
d. <i>Geen franchise</i>	1368
e. <i>Afwijkende clausules</i>	1369
f. <i>Formaliteiten</i>	1372
2. <i>Voorlopige betaling</i>	1373
C. Berekening van de schadevergoeding	1374
1. <i>Personeelskosten</i>	1375
2. <i>Rendementsverlies op materialen</i>	1376

3. Verzwaring algemene vaste administratiekosten	1377
a. Volledige onderbreking	1379
b. Gedeeltelijke schorsing of vertraging van de werken.	1386
4. Verzwaring van de algemene bouwplaatskosten	1387
5. Immobilisatie zwaar materieel	1388
6. Specifieke kosten, veroorzaakt door de schorsing	1389
7. Prijsverhoging leveranciers en schadeclaims onderaanne- mers	1390
8. Winstderving (industrieverlies)	1391
9. Intresten	1392
10. Muntontwaarding	1396
11. Fiscale weerslag	1399

HOOFDSTUK IV.

TOEZICHT EN CONTROLE DOOR DE AANBESTEDER

§ 1. De leidende ambtenaar	1400
A. Aanduiding van de leidende ambtenaar	1401
B. Bevoegdheden van de leidende ambtenaar.	1402
§ 2. Administratieve instrumenten	1406
A. Plannen documenten en voorwerpen	1407
B. Briefwisseling en communicatiemiddelen	1408
C. Dienstbevelen en processen-verbaal	1411
D. Dagboek van de werken.	1413
E. Werfverslagen	1417
F. Planning	1420
§ 3. Keuringen	1421
A. Gemeenschappelijke bepalingen werken leveringen en dien- sten	1423
1. Detail en werktekeningen	1423
2. Keuring van de uitgevoerde werken en materialen	1427
a. Algemeen.	1427
b. Voorafgaande keuring	1429
c. A posteriori uitgevoerde keuring.	1432
B. Specifieke bepalingen	1433
1. Specifieke bepalingen opdrachten voor werken.	1433
a. Verloop van de keuring	1434
b. Tegenproeven.	1435
c. Gevolgen van de keuring	1436
d. Eigendom van de materialen	1437
2. Specifieke bepalingen voor opdrachten voor leveringen.	1440
3. Specifieke bepalingen voor opdrachten voor diensten	1445

HOOFDSTUK V. PERSONEEL EN ONDERAANNEMING

§ 1. Personeel van de opdrachtnemer	1451
A. Keuze van het personeel	1451
B. Sociale en fiscale verplichtingen	1454
1. <i>Naleving van de sociale en fiscale wetgeving</i>	1454
2. <i>Sociaalrechtelijke documenten</i>	1461
3. <i>Meldingsplicht</i>	1466
a. <i>Melding artikel 30 bis R.S.Z.wet</i>	1467
b. <i>Meldingsplicht in het kader van de veiligheid</i>	1470
c. <i>Meldingsplicht van buitenlandse onderdanen</i>	1472
§ 2. Onderaanneming	1473
A. Principe van de onderaanneming	1474
1. <i>Algemeen</i>	1474
2. <i>Beroep op onderaannemers</i>	1476
3. <i>Onderaanneming in fraudegevoelige sectoren</i>	1480
4. <i>Uitsluitingsgronden in hoofde van de onderaannemers</i>	1483
a. <i>Rechtstreekse onderaannemer</i>	1485
b. <i>Sub-onderaannemer</i>	1487
c. <i>Corrigerende maatregelen</i>	1489
d. <i>Sanctie</i>	1490
5. <i>Beperking van de keten van onderaanneming</i>	1491
6. <i>Minimumeisen inzake technische en beroepsbekwaamheid</i>	1500
7. <i>Verbod op onderaanneming aan bepaalde ondernemingen</i>	1501
8. <i>Specifieke reglementeringen inzake onderaanneming</i>	1506
B. De onderaannemingsovereenkomst	1509
C. Vordering van de aanbesteder tegen de onderaannemer	1513
D. Rechtstreekse vordering van de onderaannemer	1518
1. <i>Begrip</i>	1519
2. <i>Voorwaarden</i>	1520
3. <i>Rechtstreekse vordering en inhoudingsplicht voor sociale en/of fiscale schulden</i>	1527
4. <i>Voorrecht van de onderaannemer</i>	1529

HOOFDSTUK VI. DE FORFAITAIRE PRIJS

§ 1. Draagwijdte van het forfait	1532
A. Leemten en vergissingen in het bestek	1535
1. <i>Kwantitatieve vergissingen en leemten in de samenvattende opmeting</i>	1537
a. <i>Begrippen “kwantitatieve vergissing” en “leemte”</i>	1537
b. <i>Principe</i>	1541
c. <i>Uitzonderingen op het beginsel van het forfait</i>	1544

1. Materiële vergissingen	1545
2. Culpa in contrahendo	1550
3. Vergissingen in de vermoedelijke hoeveelheden	1551
2. Kwalitatieve vergissingen en tegenstrijdigheden	1554
a. Interpretatie van de documenten	1555
b. Culpa in contrahendo	1562
3. Conceptiefouten	1563
B. Wijzigingen, meer- of minwerken	1566
C. Onvoorzienbare omstandigheden	1570
§ 2. De herziening van de prijzen	1571
A. De aanpassing van de prijzen aan de socio-economische factoren	1572
1. Werking van de prijsherzieningsformule (bouw)	1578
a. Welke S-waarde moet worden gehanteerd?	1579
b. Welke I-waarde moet worden gehanteerd?	1582
2. Tijdstip van aanrekening van de prijsherziening	1583
3. Herziening in geval van vertraging	1584
a. Opdracht voor werken	1584
b. Opdracht voor leveringen	1585
c. Opdracht voor diensten	1586
4. Herzieningsformule voor de onderaannemers	1587
5. Onvolmaakte werking van de prijsherzieningsformule	1591
a. Forfaitair karakter van de prijsherzieningsformule	1591
b. Herzieningsformule met onaangepaste parameters	1592
c. Abnormale schommelingen van de indexwaarden	1594
B. Herziening van de prijzen ten gevolge van wijzigingen in de heffingen	1599

HOOFDSTUK VII.

WIJZIGINGEN VAN DE OPDRACHT

§ 1. Wijzigingen van de opdracht	1602
A. Het wijzigingsrecht van de aanbesteder	1604
B. Herzieningsclausules voorzien in de opdrachtdocumenten	1611
C. Aanvullende werken, leveringen of diensten	1617
D. Vervanging van een opdrachtnemer	1623
E. De minimis regel	1631
F. Wezenlijke en niet-wezenlijke wijzigingen	1632
G. Vormvereisten	1637
1. Opdrachten voor werken	1637
2. Opdrachten voor leveringen	1644
3. Opdrachten voor diensten	1648
§ 2. Herziening van de eenheidsprijzen en de uitvoeringstermijn	1650
A. Oorspronkelijke eenheidsprijzen	1651
B. Overeen te komen eenheidsprijzen	1653

C. Herziening van de eenheidsprijzen	1656
D. Verlenging van de uitvoeringstermijn	1664
E. Vermindering van de oorspronkelijke aannemingsom	1667
F. Overdreven speling van de vermoedelijke hoeveelheden	1676
G. Definitief karakter van de verrekeningen en bijakten	1683

HOOFDSTUK VIII.

INCIDENTEN TE WIJTEN AAN DE PARTIJEN

§ 1. Nalatigheden, vertragingen of welke feiten ook te wijten aan de partijen	1687
A. Verplichtingen van de partijen	1688
1. <i>Verplichtingen van de aanbesteder</i>	1688
2. <i>Verplichtingen van de aannemer (opdracht voor werken)</i>	1690
3. <i>Verplichtingen van de leverancier (opdrachten voor leveringen)</i>	1697
4. <i>Verplichtingen van de dienstverlener (opdrachten voor diensten)</i>	1700
B. Rechten van de partijen (38/11 AUR)	1701
§ 2. Toepassingsgevallen	1708
A. Tekortkomingen van de aanbesteder	1708
1. <i>Ter beschikking stellen van de bouwplaats</i>	1709
a. <i>vergunningen</i>	1709
b. <i>terbeschikkingstelling van terreinen en lokalen</i>	1710
c. <i>het verplaatsen van de nutsleidingen</i>	1712
1. <i>Op wie rust het initiatief tot verplaatsing?</i>	1713
2. <i>De kosten voor de verplaatsing</i>	1716
3. <i>Schade veroorzaakt door de vertraging</i>	1725
2. <i>Correcte en tijdige informatie</i>	1729
3. <i>Leiding en coördinatie van de werken</i>	1733
B. Tekortkomingen van de opdrachtnemer	1736
1. <i>Gebrekkige uitvoering van de werken, leveringen en diensten</i>	1737
2. <i>Verlies van de erkenning</i>	1738
3. <i>Wijziging in de samenstelling van een vennootschap</i>	1740
4. <i>Sociale en fiscale schulden</i>	1741
§ 3. Indieningsvoorwaarden voor klachten en verzoeken	1742
A. Feitenaangifte	1743
1. <i>In hoofde van de aanbesteder</i>	1743
2. <i>In hoofde van de opdrachtnemer</i>	1744
a. <i>Algemeen</i>	1744
b. <i>Termijn om aangifte te doen</i>	1747
c. <i>Schriftelijke bevelen van de aanbesteder</i>	1748
d. <i>Vorm</i>	1749
e. <i>Inhoud</i>	1750

f. Verzaking	1751
B. Termijn voor het indienen van een verzoek tot herziening	1752
1. In hoofde van de opdrachtnemer	1753
2. In hoofde van de aanbesteder	1758
C. Rechtsvordering	1759

HOOFDSTUK IX.

INCIDENTEN TE WIJTEN AAN ONVOOR- ZIENBARE OMSTANDIGHEDEN

§ 1. Onvoorzienbare omstandigheden in hoofde van de aanbesteder (art. 38/2 AUR)	1762
§ 2. Onvoorzienbare omstandigheden in hoofde van de opdrachtnemer (art. 38/9 en 38/10 AUR).	1768
A. Ontwrichting contractueel evenwicht in het nadeel opdrachtnemer.	1770
B. Ontwrichting contractueel evenwicht in het voordeel opdrachtnemer.	1780
C. Belang van de artikelen 38/9 en 38/10 AUR	1784
D. Afwijkingen van art. 38/9 en 38/10 AUR.	1786
§ 3. Begrip onvoorzienbare omstandigheden	1787
A. Toeval, overmacht en vreemde oorzaak.	1790
1. Begrip	1790
2. Toepassingsgevallen.	1794
a. Weersomstandigheden	1794
b. Staking	1796
c. In gebreke zijnde onderaannemer.	1797
d. In gebreke zijn leverancier	1799
e. Nevenaannemingen	1802
f. Arbeidsduurvermindering	1805
B. Onvoorziene toestanden (sujétions imprévues)	1806
1. Begrip	1806
2. Voorafgaand bodemonderzoek	1807
3. Juridische basis	1809
4. Toepassingen.	1812
5. Werken in rotsachtige ondergrond	1816
6. Vondsten	1818
7. Kabels en leidingen	1820
C. Imprevisie	1822
§ 4. Formaliteiten	1829
§ 5. Draagwijdte van de maatregelen	1831
A. Verlenging of inkorting van de uitvoeringstermijn	1833
B. Herziening van de opdracht	1834
C. Verbreking van de opdracht	1839

HOOFDSTUK X.

DE BETALINGSMODALITEITEN

§ 1. Gemeenschappelijke bepalingen werken leveringen en diensten . . .	1840
A. Algemeen principe: betaling na verstrekte en aanvaarde dienst.	1841
B. Algemene aspecten van de betaling	1850
1. <i>Tijdstip van de betaling</i>	1850
2. <i>Draagwijdte van een uitgevoerde betaling</i>	1851
3. <i>Elektronische facturatie</i>	1858
4. <i>Toepassing van de belasting over de toegevoegde waarde</i> <i>(B.T.W.)</i>	1864
5. <i>Visum van het Rekenhof</i>	1867
§ 2. De betalingsprocedure	1868
A. Opdrachten voor werken	1872
1. <i>Gedagtekende en ondertekende schuldvordering</i>	1874
2. <i>Verificatietermijn</i>	1878
3. <i>Facturatie</i>	1888
4. <i>Betalingstermijn</i>	1889
B. Opdrachten voor leveringen	1894
C. Opdrachten voor diensten	1900
D. Complicaties tijdens de betalingsprocedure.	1904
1. <i>Sociale en fiscale schulden</i>	1905
2. <i>Gezamenlijke opdrachten</i>	1909
3. <i>Verzet tegen de betaling en derdenbeslag</i>	1910
4. <i>Wederzijdse vorderingen</i>	1911
§ 3. Laattijdige betalingen	1914
A. Verwijlntresten	1917
1. <i>Algemeen</i>	1917
2. <i>Formaliteiten</i>	1923
3. <i>Kapitalisatie van de verwijlntresten</i>	1924
B. Vergoeding voor invorderingskosten	1926
C. Onderbreking van de opdracht	1929
1. <i>Welke laattijdige betalingen komen in aanmerking?</i>	1930
2. <i>Verlenging van de uitvoeringstermijn</i>	1932
3. <i>Schadevergoeding</i>	1936
D. Opschorting van de sociale en fiscale schulden	1937
1. <i>Algemeen</i>	1938
2. <i>Voorwaarden</i>	1940
3. <i>Kritiek</i>	1942
E. Dagvaarding in betaling of ontbinding	1943

HOOFDSTUK XI.

DE ACTIEMIDDELEN VAN DE AANBESTEDER

§ 1. Voorwaarden voor de toepassing van een sanctie of ambtshalve maatregel	1954
A. Foutieve tekortkoming	1955
B. Voorafgaande formaliteiten	1958
§ 2. Overzicht van de actiemiddelen	1966
A. Straffen	1967
B. Vertragingsboetes	1971
1. <i>Toepassingsvoorwaarden</i>	1972
2. <i>Berekening van de boetes</i>	1976
a. <i>Opdrachten voor werken</i>	1977
b. <i>Opdrachten voor leveringen</i>	1985
c. <i>Opdrachten voor diensten</i>	1989
3. <i>Teruggave van de vertragingsboetes en straffen</i>	1991
a. <i>Teruggave van vertragingsboetes</i>	1991
1. <i>Gehele of gedeeltelijke teruggave</i>	1992
2. <i>Gedeeltelijke teruggave</i>	1994
3. <i>Formaliteiten</i>	1996
b. <i>Teruggave van straffen</i>	1999
C. Ambtshalve maatregelen	2000
1. <i>Algemeen</i>	2000
2. <i>Overzicht van de ambtshalve maatregelen</i>	2007
a. <i>De eenzijdige verbreking van de opdracht</i>	2007
b. <i>De uitvoering in eigen beheer</i>	2011
c. <i>De uitvoering voor rekening</i>	2013
d. <i>Tijdelijke uitsluiting</i>	2016
e. <i>Afspraken</i>	2021
f. <i>Specifieke maatregelen in geval van opdracht voor werken</i>	2025
1. <i>Sloping en herbouwen van de werken</i>	2026
2. <i>Inhouding wegens achterstallige lonen en bijdragen</i>	2028
3. <i>Sancties voorzien in de erkenningswet</i>	2029
3. <i>Gevolgen van de toepassing van een ambtshalve maatregel</i>	2032
a. <i>Opdrachten voor werken</i>	2032
1. <i>Gevolgen voor de uitvoering van de opdracht</i>	2033
2. <i>Kosten ten laste van de opdrachtnemer</i>	2036
b. <i>Opdrachten voor leveringen</i>	2041
c. <i>Opdrachten voor diensten</i>	2049

HOOFDSTUK XII.

SCHADE AAN DERDEN

§ 1. De veiligheid op de bouwplaats	2051
A. Wettelijk kader	2052
B. De veiligheidscoördinatie	2056
§ 2. De extracontractuele aansprakelijkheid van de aannemer.	2063
A. Algemene principes	2063
B. Afwijkingen in de opdrachtdocumenten	2068
C. Duur van de aansprakelijkheid	2073
D. De extracontractuele aansprakelijkheid van de onderaannemer.	2075
1. <i>Algemeen principe</i>	2075
2. <i>Uitzonderingen</i>	2079
3. <i>Aansprakelijkheid bij de ter beschikkingstelling van werknemers</i>	2081
E. Verjaring.	2085
§ 3. Schade aan nevenaannemingen.	2086
§ 4. Schade aan naburige eigendommen	2089
A. De verantwoordelijkheden	2090
1. <i>Schade ten gevolge van een conceptiefout</i>	2091
2. <i>Schade ten gevolge van een uitvoeringsfout</i>	2092
3. <i>Niet foutieve burenhinder</i>	2093
B. Toepassingen	2100
1. <i>Bezetting van andermans eigendom</i>	2101
2. <i>Afbraakwerken</i>	2104
3. <i>Bronbemaling</i>	2110
a. <i>Wet van 10 januari 1977</i>	2111
b. <i>Aansprakelijkheid volgens het gemeen recht</i>	2114
4. <i>Grond- en funderingswerken.</i>	2117
5. <i>Buitengewone uitvoeringsmethodes</i>	2123
§ 5. Hinder voor de aangelanden	2127
§ 6. Hinder voor het verkeer	2130
A. Signalisatieverplichting	2130
B. Verkeersongevallen	2134
§ 7. Schade aan het wegdek.	2139
§ 8. Schending van kabels en leidingen.	2142
A. Verplichtingen van de aanbesteder en/of de ontwerper.	2145
1. <i>In de hoedanigheid van opdrachtgever van de werken</i>	2146
2. <i>In het kader van de algemene zorgvuldigheidsplicht</i>	2147
3. <i>Bijzondere wetten</i>	2148
B. Verplichtingen van de aannemer.	2152

1. Inlichtingen inwinnen	2153
2. Kennisgeving van de aanvang van de werken	2154
3. Lokalisatie	2156
4. Penale sancties	2157
C. Verplichtingen van de nutsmaatschappijen	2158
1. Correcte informatie verschaffen.	2158
2. Correcte plaatsing van kabels en leidingen.	2164
3. Tijdige verplaatsing van de kabels en leidingen	2170
D. Leidraad ter voorkoming van schade aan ondergrondse installaties.	2171
E. Het kabels- en leidingen informatiekanaal (klip) en meldpunt (KLIM).	2174

HOOFDSTUK XIII.

EINDE VAN DE OPDRACHT EN GESCHILLEN

§ 1. De verbreking van de opdracht	2182
A. Het overlijden van de opdrachtnemer	2183
B. Wijziging in het statuut van de opdrachtnemer.	2187
1. Uitsluitingsgronden bedoeld in de artikelen 67 tot 69 van de wet.	2189
2. Uitsluitingsgronden bedoeld in de artikelen 61 tot 63 K.B. 18 april 2017.	2195
C. Wezenlijke wijziging aan de opdracht en ernstige inbreuken	2199
D. Vereffening van de opdracht na verbreking.	2201
E. Verbreking van een opdracht voor diensten wegens belangenvermenging	2202
§ 2. De oplevering van werken, leveringen en diensten.	2205
A. Gemeenschappelijke bepalingen werken, leveringen en diensten	2206
1. Algemene beginselen	2206
2. Vaststelling van gebreken tijdens de waarborgtermijn	2208
B. Opdrachten voor werken	2216
1. De voorlopige oplevering.	2216
a. Formaliteiten	2216
b. Inbezitneming van het bouwwerk en stilzwijgende voorlopige oplevering.	2220
c. Gevolgen van de voorlopige oplevering	2222
1. Goedkeuring van de werken	2223
2. Eindafrekening van de werken	2225
3. Gedeeltelijke vrijgave van de borgsom.	2228
4. Eigendomsoverdracht en overdracht van de risico's	2229
5. Stopzetting van de verdragingsboetes	2233
6. Aanvang van de vervaltermijnen	2236
7. Aanvang waarborgtermijn en tienjarige aansprakelijkheid	2237
d. Weigering van de voorlopige oplevering.	2238

2.	<i>De waarborgtermijn</i>	2243
3.	<i>De definitieve oplevering</i>	2246
a.	<i>Formaliteiten</i>	2246
b.	<i>De gevolgen van de definitieve oplevering</i>	2251
1.	<i>Vaststelling van het einde van de opdracht</i>	2251
2.	<i>Dekking van de zichtbare en verborgen gebreken</i>	2253
3.	<i>Vrijmaking van de tweede helft van de borgsom</i>	2254
4.	<i>Aanvang van de vervaltermijnen</i>	2255
C.	<i>Opdrachten voor leveringen</i>	2256
1.	<i>Alle opdrachten voor leveringen</i>	2256
2.	<i>Opdrachten voor leveringen met aankoop</i>	2259
a.	<i>Voorlopige oplevering</i>	2259
b.	<i>Waarborgtermijn</i>	2266
c.	<i>Definitieve oplevering</i>	2267
3.	<i>Opdrachten voor leveringen met huur, huurkoop of leasing</i>	2268
D.	<i>Opdrachten voor diensten</i>	2270
§ 3.	<i>De eenzijdige opzegging</i>	2272
§ 4.	<i>Betwistingen en rechtsvorderingen</i>	2274
A.	<i>Het sluiten van een dading</i>	2275
B.	<i>Arbitrage</i>	2276
C.	<i>De geschillencommissie</i>	2278
D.	<i>Het instellen van een rechtsvordering</i>	2279
§ 5.	<i>De tienjarige aansprakelijkheid</i>	2288
A.	<i>De algemene uitvoeringsregels</i>	2288
B.	<i>Toepassingsvoorwaarden</i>	2290
1.	<i>Opdracht voor werken of voor bepaalde diensten</i>	2291
2.	<i>Gebouw of groot onroerend werk</i>	2293
3.	<i>Een ernstig gebrek</i>	2294
4.	<i>Bewijs van een fout</i>	2296
5.	<i>Verborgen gebreken</i>	2298

TREFWOORDENREGISTER